

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Central – L. Gafton

Instanța de recurs: CA Chișinău – N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros

Instanța de revizuire: CA Chișinău – I. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru

ÎNCHEIERE

23 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Ilia Șarpe,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Veaceslav Șarpe împotriva lui Ion Șarpi, Vladimir Șarpi, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Victor Cogîlnicean cu privire la anularea procesului – verbal de sechestru,

și cererea intervenientul principal Ilia Șarpe cu privire declararea nulității cererii avocatului Lilian Pruteanu și a încheierilor executorului judecătoresc,

împotriva încheierii din data de 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către Veaceslav Șarpe împotriva deciziei din data de 28 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 15 decembrie 2016 Veaceslav Șarpe a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Șarpi, Vladimir Șarpi, executorul judecătoresc Victor Cogîlnicean cu privire la anularea procesului-verbal de sechestru nr. 063-65r/16 din data de 24 noiembrie 2016. (f.d. 3)

Ilia Șarpe a depus cerere prin care a solicitat atragerea sa în calitate de intervenient principal și a formulat propriile pretenții cu privire la declararea nulității cererii avocatului Lilian Pruteanu din 29 aprilie 2015 și a încheierilor executorului judecătoresc Victor Cogîlnicean nr. 063-1r/15 din 27 aprilie 2015 și nr. 063-301/15 din 04 iunie 2015. (f.d. 49,50)

Prin încheierea din data de 20 iunie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Central s-a atras în proces Ilia Șarpe, în calitate de intervenient principal.

Judecătoria Chișinău, sediul Central prin încheierea din data de 20 iunie 2017 a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de către Veaceslav Șarpe împotriva lui Ion Șarpi, Vladimir Șarpi și executorului judecătoresc Victor Cogîlnicean cu privire la anularea procesului-verbal de sechestru nr. 063-65r/16

din 24 noiembrie 2016, a încetat procesul civil în partea cererii intervenientului principal Ilia Șarpe cu privire la declararea nulității încheierilor executorului judecătoresc nr. 063/1r/15 din 29 aprilie 2015 și nr. 063-301/15 din 04 iunie 2015, a respins ca neîntemeiată cererea lui Ilia Șarpe cu privire la declararea nulității cererii avocatului Lilian Prutean. (f.d. 67, 68-73)

La 04 septembrie 2017 Veaceslav Șarpe a declarat recurs împotriva încheierii din 20 iunie 2017 Judecătorei Chișinău, sediul Central. (f.d. 83)

Prin decizia din data de 28 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins recursul declarat de către Veaceslav Șarpe și s-a menținut încheierea din 20 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central. (f.d. 94-101)

La 18 octombrie 2017, în mod repetat, Veaceslav Șarpe a declarat recurs împotriva încheierii din data de 20 iunie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Central.(f.d. 104-106)

Prin decizia din 12 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit recursul declarat de Veaceslav Șarpe ca fiind depus în afara termenului legal, iar recurentul nu a solicitat repunerea în termen. (f.d. 114-117)

La 24 februarie 2018 Ilia Șarpe a depus cerere cu privire la emiterea unei hotărâri suplimentare la decizia din data de 12 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 123)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 23 aprilie 2018 a respins cererea lui Ilia Șarpe cu privire la emiterea unei decizii suplimentare. (f.d. 185-187)

La 12 iunie 2018 Ilia Șarpe a declarat recurs împotriva deciziei din 12 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău.(f.d. 195)

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din data de 26 septembrie 2018 s-a considerat inadmisibil recursul declarat de către Ilia Șarpe. (f.d. 202-203)

Veaceslav Șarpe la 10 iulie 2018 a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din data de 28 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 206-207)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 01 noiembrie 2018 a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de către Veaceslav Șarpe împotriva deciziei din data de 28 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău. (f.d. 216-219)

Nefiind de acord cu încheierea instanței de apel, la data de 19 noiembrie 2018 Ilia Șarpe a depus cerere de recurs. (f.d.224)

Examinând recursul declarat Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a restitui recursul din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) al Codului de procedură civilă instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437, alin.(1).

Conform art. 437, alin. (1) al Codului de procedură civilă cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă: a) denumirea instanței la care se depune recursul; b) numele, denumirea, calitatea procesuală a recurentului sau a persoanei ale cărei interese le reprezintă, adresa lor; c) numele sau denumirea, adresa intimatului; e) denumirea instanței care a emis decizia în apel, data pronunțării și dispozitivul deciziei, argumentele admiterii sau respingerii apelului;

f) esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective; g) data declarării recursului și semnătura recurentului.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Ilia Șarpe a depus cererea de recurs împotriva încheierii din data de 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

Instanța de recurs remarcă că prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din data de 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74, alin. (1) al Legii nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În conformitate cu art. 13, alin.(1) al Constituției Republicii Moldova limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine.

Prin prisma, art. 118, alin. (1) al Constituției Republicii Moldova și art. 9, alin. (1) al Legii cu privire la organizarea judecătorească procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească.

Colegiul reține că prevederi similare celor constituționale precizate se conțin și în art. 24, alin. (1) al Codului de procedură civilă, conform căreia judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba moldovenească.

Astfel, sensul autentic al normelor citate supra evocă principiul utilizării limbii oficiale, care impune o condiție ca judecarea cauzelor să aibă loc în limba oficială a statului.

Din cele menționate rezultă că documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba moldovenească. Cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă, însă aceasta trebuie să fie însoțită de o traducere în limba de stat.

Instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înfăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Prin urmare, cererea de recurs redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului trebuie însoțită de traducere acesteia, realizată de către un translator

autorizat. Sarcina traducerii cererii formulate într-o altă limbă decât limba oficială a statului aparține celui care o prezintă, nu instanței de judecată.

Colegiul reține jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului și anume cauza Ivanov versus Finlanda din 29 mai 2002, în care Curtea a constatat în cazul unei doamne cetățean rus, care invocase refuzul accesului la un tribunal pentru că își formulase cererea în limba rusă și nu în limbile oficiale din Finlanda – finlandeza și suedeza – că reclamanta fusese liberă să introducă o nouă acțiune, atât timp cât aceasta era formulată în una din limbile oficiale din Finlanda. Curtea Europeană a notat că, deși reclamanta nu beneficia de un drept absolut la gratuitatea asistenței juridice, ea putea solicita subvenționarea asistenței, precum și numirea unui avocat din oficiu care cunoștea una din limbile oficiale. Curtea Europeană nu a considerat că reclamantei i s-a îngădit accesul la un tribunal, în vederea intentării procedurilor civile.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de Ilia Șarpe împotriva încheierii din data de 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău este redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, în conformitate cu prevederile art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Ilia Șarpe, deoarece nu corespunde prevederilor art. 437, alin. (1) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie recursul declarat de către Ilia Șarpe împotriva încheierii din data de 01 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas